

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
підготовки магістра
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньо-професійної програми Початкова освіта

Луцьк – 2023

УДК 378.2:001.891(072)

П 75

*Рекомендовано до друку науково-методичною комісією
факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 09.10.2023 р.)*

Рецензенти:

Кінах Н. В. – доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти.

Біда О.А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II.

Пріма Р. М., Пріма Д.А., Десятник К. В.

П 75 Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, освітньо-професійної програми Початкова освіта. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 22 с.

Методичні рекомендації розроблено з метою надання допомоги здобувачам вищої освіти у виконанні, оформленні випускних кваліфікаційних робіт та підготовці до захисту. Вони розкривають основні етапи роботи над дослідженням, їх зміст, структуру кваліфікаційного проєкту, вимоги до оформлення, процедуру захисту, критерії оцінювання, рекомендовану літературу, зразки оформлення окремих елементів.

УДК 378.2:001.891(072)

© Пріма Р.М., Пріма Д.А., Десятник К.В., 2023

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2023

ЗМІСТ

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА.....	4
II. ОПИС КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	4
III. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)	6
IV. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЕТАПИ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ:.....	9
V. ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ, СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	13
VI. ПІДГОТОВКА, ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ.....	13
VII. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ ЗАХИСТУ.	15
VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ.....	18
ДОДАТКИ.....	21

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Магістр	Нормативна
		Рік навчання – 2-ий
		Семестр – 3-ий
		Самостійна робота – 84 год.
		Консультації – 6 год.
Кількість годин/кредитів 90 / 3		Форма контролю: публічний захист кваліфікаційної роботи

II. ОПИС КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Анотація курсу. Освітній компонент (ОК 17) «Кваліфікаційна робота» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки магістрів зі спеціальності 013 Початкова освіта на другому році навчання. Кваліфікаційна робота – це форма атестації, що передбачається на завершальному етапі здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти та Національної рамки кваліфікацій. Виконання і захист кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня є одним із основних видів атестації у ВНУ імені Лесі Українки, метою якої є встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти та освітньо-професійної програми зі спеціальності 013 Початкова освіта.

Кваліфікаційна робота здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня – це самостійне, завершене наукове дослідження, в якому формулюються й обґрунтовуються наукові положення з елементами новітніх знань (наукової новизни), що характеризують внутрішню єдність одержаних результатів, зроблених висновків і розроблених рекомендацій, які висуваються до практичного впровадження та публічного захисту, і свідчать про можливість магістранта виконувати конкретні науково-теоретичні та прикладні завдання у площині початкової та вищої освіти з урахуванням специфіки галузі та сфери професійної діяльності за профілем підготовки здобувача освітнього ступеня «магістр». Кваліфікаційна робота покликана розкрити науково-педагогічний потенціал магістранта, показати його здатності в організації і проведенні самостійного дослідження,

використанні сучасних методів і підходів вирішення проблем у галузі початкової освіти, виявленні результатів проведеного дослідження, їх аргументації та розробці обґрунтованих рекомендацій і пропозицій.

2. Пререквізити. Знання, уміння й навички, компетентності, яких набули здобувачі вищої освіти в процесі вивчення ОК освітньо-професійної програми.

Постреквізити. Знання, уміння й навички, компетентності, яких набудуть здобувачі освіти, стануть необхідним базисом для майбутньої професійно-педагогічної діяльності як магістра початкової освіти, вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти, викладача закладу фахової передвищої, вищої освіти.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Метою виконання випускної кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 013 Початкова освіта є систематизація, узагальнення, закріплення та розширення теоретичних знань, їх ефективне застосування для виконання науково-прикладного завдання шляхом поглибленого опанування обраної теми та методів самостійного дослідження; оволодіння методикою дослідження, демонстрації вмінь узагальнення, логічно-послідовного викладу дослідницького матеріалу, а також навичок практичного застосування теоретичних знань для виконання завдань відповідно до вимог ОПП.

Для досягнення мети необхідно виконати такі **завдання**:

- своєчасно вибрати тему кваліфікаційної роботи й отримати конкретні завдання від наукового керівника роботи щодо вибору й опрацювання матеріалів, необхідних для виконання кваліфікаційної роботи під час проведення переддипломної практики;

- скласти та узгодити з науковим керівником календарний план-графік виконання кваліфікаційної роботи з урахуванням трудомісткості розділів, необхідності перевірки робочих матеріалів науковим керівником;

- самостійно проводити бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій, формулювати мету дослідження, складати обґрунтування проведення дослідження;

- обирати необхідні методи дослідження, модифікувати чинні та розробляти нові методи, виходячи із завдань конкретного етапу дослідження;

- обробляти отримані результати, аналізувати й обмірковувати їх із урахуванням цільових настанов.

III. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)

Інтегральна компетентність	Здатність компетентно розв'язувати задачі дослідницького та / або інноваційного характеру у сфері початкової й вищої освіти
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; виявляти національну й особистісну гідність, громадянську свідомість та активність, мати й обстоювати власну громадянську позицію.
	ЗК 3. Здатність до гнучкості мислення, його абстрактності та критичності, аналізу й синтезу.
	ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); виявляти ініціативу та підприємливість.
	ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень на відповідному рівні.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності у регіональному, загальнонаціональному вимірах, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.
	ФК 2. Здатність спілкуватися академічною українською та іноземною мовами в усній і письмовій формах, використовувати різні стратегії комунікації, формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички здобувачів освіти.
	ФК 3. Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової освіти в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.
	ФК 4. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології й цифрові освітні ресурси в організації освітнього, наукового і виробничого процесів у галузі початкової, фахової передвищої й вищої освіти.
	ФК 5. Здатність управляти освітніми та виробничими процесами у сфері початкової та вищої освіти, що потребують нових стратегічних підходів, з урахуванням аспектів соціальної й етичної відповідальності; здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання.
	ФК 6. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або

	інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової й вищої освіти.
	ФК 7. Здатність здійснювати моніторинг та оцінювати результати власної педагогічної діяльності, визначати перспективи професійного розвитку.
	ФК 10. Здатність провадити професійно-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти з урахуванням сучасних вітчизняних і зарубіжних освітніх тенденцій та педагогічної практики.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти (в тому числі початкової) в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.
	ПРН 2. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.
	ПРН 3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері початкової, фахової передвищої й вищої освіти державною та іноземною мовами усно і письмово.
	ПРН 4. Організовувати та управляти освітнім і виробничим процесами у сфері початкової освіти, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах.
	ПРН 5. Створювати інноваційне, інформаційно-освітнє, інклюзивне, безпечне середовище закладу освіти, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.
	ПРН 6. Об'єктивно оцінювати результати діяльності здобувачів у сфері початкової та вищої освіти, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.
	ПРН 7. Планувати, організовувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері початкової й вищої освіти; аналізувати, узагальнювати та презентувати результати дослідження; робити обґрунтовані висновки; доводити власну позицію

	<p>ПРН 8. Розробляти навчально-методичне забезпечення і провадити професійно-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти.</p>
	<p>ПРН 9. Працювати в команді, конструктивно розв'язувати педагогічні конфлікти в освітньому середовищі початкової та вищої школи між усіма її учасниками з використанням засобів педагогіки партнерства та потенціалу педагогічного наставництва й супервізії.</p>
	<p>ПРН 10. Засвідчувати вміння критично й абстрактно мислити, генерувати нові ідеї (креативність), дотримуватись етичних вимог у перебігу професійної діяльності у початковій та вищій школі.</p>
	<p>ПРН 12. Використовувати цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності, для професійної самоосвіти та особистісного зростання.</p>

Soft skills:

- **системне, аналітичне та критичне мислення** (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі);
- **комунікативні навички** (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу);
- **навички командної роботи** (здатність до роботи з оточуючими людьми, до ведення – переговорів, до досягнення компромісів);
- **лідерство** (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у т. ч. за невдачі);
- **креативність, оригінальність та ініціативність** (здатність генерувати нові ідеї, варіативність мислення, свобода);
- **гнучкість і адаптивність** (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними, вміння оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах).

IV. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЕТАПИ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Вибір теми. Вибір теми для кваліфікаційної роботи не повинен мати випадковий характер, оскільки здобувач вищої освіти уже при написанні курсових робіт має визначитись у своїх наукових інтересах, у межах яких він хотів би працювати й далі. Тематику кваліфікаційних робіт розробляє випускова кафедра, затверджує її на засіданні та схвалює вчена рада факультету педагогічної освіти та соціальної роботи. Проте магістрант має право не тільки вибору теми із запропонованого кафедрою списку, а й можливість запропонувати свою тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки, наприклад, досліджувати далі, поглиблювати і розвивати в контексті проблем початкової, фахової передвищої й вищої освіти тему своєї роботи. При обранні теми магістрант має враховувати власні інтереси, нахили, а також такі фактори, як актуальність теми, її наукове і практичне значення, ступінь опрацювання питання в науковій літературі, доступність бази дослідження та ін. Назва теми кваліфікаційної роботи повинна бути, по можливості, короткою, відповідати обраній спеціальності та суті вирішеної наукової проблеми (завдання), вказувати на мету дослідження та його завершеність.

2. Планування роботи. Після затвердження теми на відповідній кафедрі доцільно скласти та узгодити з науковим керівником календарний план-графік виконання кваліфікаційної роботи. При складанні календарного плану-графіку особливо суттєвим є дотримання логічної послідовності виконання етапів роботи. Встановлення конкретних термінів проведення дослідження не тільки сприяє самоорганізації магістранта, а й дає можливість своєчасно отримати консультацію наукового керівника, який може на всіх етапах виконання кваліфікаційної роботи контролювати її хід і коригувати зміст.

3. Аналіз літератури з обраної теми. Наступним етапом роботи є складання критичного огляду літератури з обраної теми. При доборі літератури з теми необхідна серйозна і кропітка робота, бо слід враховувати, що з кожної проблеми лише за останні десятиліття примножена велика кількість літературних джерел, обсяг яких із кожним роком збільшується. Для полегшення роботи треба використовувати бібліотечні інформаційно-пошукові системи, корисними є також електронні ресурси мережі Інтернет. Отримана наукова інформація закріплюється в тексті кваліфікаційної роботи у вигляді словесного або ілюстративного матеріалу, в яких магістрант впорядковує на свій розсуд наукові факти, доводить наукову цінність або практичну значущість тих чи інших теоретичних положень, називаючи авторів

і покликаючись на джерела, з яких запозичені матеріали або окремі результати.

4. Розробка наукового апарату дослідження. Науковий апарат кваліфікаційної роботи (актуальність тема, об'єкт і предмет дослідження, його мета, завдання дослідження, методи дослідження та ін.) визначається у *вступі*.

Актуальність обраної *теми* – це її наукове та практичне значення, тобто усвідомлення того, що нового додає ця робота до науки, де можна загалом або частково використати її результати: в діяльності самого магістранта або після їхнього опублікування вони стануть надбанням широкого кола людей, яких цікавить ця проблема. Обґрунтування актуальності теми дослідження здійснюється на основі аналізу літературних джерел, проблемної ситуації, яка відображає суперечність між реальним станом об'єкта дослідження та сучасними завданнями (наприклад, особистісний розвиток майбутнього фахівця як пріоритетний напрям реформування вищої освіти в Україні). Опис актуальності не повинен бути багатослівним – обсягом 1,5 – 2 сторінки. Одночасно магістрантові потрібно визначити об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – частина об'єктивної (педагогічної) реальності, яку потрібно дослідити. *Предмет дослідження* – якийсь конкретний аспект, властивість або відношення об'єкта дослідження. Об'єкт – це ціле; предмет – якась його частина. Предмет наукового дослідження міститься в межах об'єкта як вузька, чітко окреслена частина реальності, що безпосередньо досліджується. Наприклад: *Об'єкт дослідження* – професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи в умовах закладу вищої освіти. *Предмет дослідження* – інтерактивна технологія формування педагогічної креативності майбутніх учителів початкової школи. Чітке формулювання об'єкта і предмета дослідження (не занадто широкого та не дуже вузького) дає змогу дослідникові отримувати справді наукові, конкретні знання, які можна реально впроваджувати в освітній процес. Після визначення об'єкта та предмета вкрай важливо в науковому дослідженні визначити мету та окреслити його завдання.

Мета наукового дослідження – головний елемент структури і надзвичайно важливий методологічний інструмент дослідження.

Для правильного визначення мети дослідження потрібно чітко з'ясувати:

1. Сутність досліджуваної проблеми та її головні суперечності, основні проблемні питання теоретичного та (або) експериментального характеру, які підлягають вирішенню шляхом наукового дослідження.

2. Сучасне теоретичне знання, яке може бути використане для пояснення структури і законів функціонування об'єкта, який вивчається.

3. Основні шляхи та обсяги необхідного теоретичного та (або) експериментального обґрунтування предмета дослідження.

4. Відомі в педагогіці методи і засоби для проведення теоретичного та (або) експериментального вивчення предмета.

Не потрібно формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Основними методологічними вимогами до виокремлення **завдань дослідження** є такі:

1. Завданнями дослідження називають проблемні запитання, відповіді на які необхідні для досягнення мети дослідження.
2. Визначення, формулювання і послідовність викладу завдань дослідження мають чітко відповідати його темі, об'єкту, предмету, меті.
3. Сукупність поставлених у дослідженні завдань повинна бути мінімальною (4 завдання),

5. Розробка основної частини роботи. Основна частина кваліфікаційної роботи вміщує виклад основних методів дослідження та відповідних методик. У ній з вичерпною повнотою викладають результати власних досліджень із виокремленням того нового, що вноситься в розробку означеної проблеми. Магістрант повинен оцінювати повноту вирішення поставлених завдань, визначати достовірність одержаних результатів (характеристик, параметрів), порівнювати їх з аналогічними результатами українських і зарубіжних дослідників, обґрунтовувати необхідність подальших досліджень.

У процесі обробки одержаного матеріалу виникають, звичайно, окремі питання, деякі з яких магістрант може вирішити самостійно, звертаючись до першоджерел, до літератури. Проте бувають питання, які потребують консультації з науковим керівником.

При оформленні дослідницького матеріалу корисно складати таблиці, графіки, схеми, діаграми, які обов'язково аналізуються і пояснюються.

6. Формулювання висновків. У висновках описуються найважливіші наукові та практичні результати, одержані в кваліфікаційній роботі, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми (завдання), її значення для науки і практики. Далі формулюють висновки та рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів. У висновках необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати їх достовірність, викласти рекомендації щодо використання і подальшого дослідження проблеми.

7. Складання списку використаних джерел і оформлення додатків. Список використаних джерел слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. До *додатків* доцільно включати допоміжний матеріал, що необхідний для повноти сприйняття роботи: проміжні математичні доведення, формули і розрахунки; таблиці і графіки допоміжних емпіричних даних; методики, методичні розробки тощо.

8. Загальні правила цитування та покликання на використані джерела. При написанні кваліфікаційної роботи магістрант повинен давати покликання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в дослідженні чи на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, завдання, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі покликання дозволяють відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Покликання подають у тексті роботи у квадратних дужках – [14, с. 20], де перша цифра – номер джерела у списку використаних джерел, а друга – номер сторінки. Запозичені висловлювання обов'язково беруть у лапки (оформлювати у вигляді цитати) та покликаються на першоджерело. Порухення цих вимог може призвести до кваліфікації дій автора як плагіату і, як наслідок, до недопущення роботи до захисту.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, які викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинне бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні не допускається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується покликанням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) потрібно бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні покликання на джерело;

д) цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім.

V. ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ, СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота магістра повинна мати чітку та логічну структуру. Вимоги до випускних кваліфікаційних робіт прописані в Положенні про випускні кваліфікаційні роботи (проекти), затвердженому наказом Ректора Волинського національного університету імені Лесі Українки 29.06.2022 р. URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%A0%D0%B5%D0%B4-1.pdf

Загальний обсяг роботи – 50-80 сторінок, не враховуючи додатків. За структурою кваліфікаційна робота магістра складається з таких частин:

- титульна сторінка;
- анотація (українською та англійською мовами);
- зміст;
- вступ;
- розділ 1 (теоретична частина);
- розділ 2 (матеріал та методика роботи);
- розділ 3 (аналіз результатів власних досліджень) (може обмежуватися двома розділами, але з повним описом дослідницько-експериментальної роботи);
- висновки;
- список використаних джерел (рекомендовано – 40-50 найменувань);
- додатки.

Випускна кваліфікаційна робота друкується на аркушах білого паперу формату А 4 (210x297 мм). Основний текст роботи друкується з одного боку аркуша через 1,5 комп'ютерних інтервали шрифтом Times New Roman, розмір шрифту – 14. Абзацний відступ – 1,25 мм. Текст необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – не менше 10 мм.

VI. ПІДГОТОВКА, ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

а. Попередній захист кваліфікаційних робіт

Кваліфікаційна робота проходять попередній захист на засіданні випускової кафедри за встановленим деканатом графіком. На попередній захист магістрант повинен подати віддрукований та перевірений науковим керівником текст роботи. Захист проводиться на засіданні кафедри за обов'язкової присутності завідувача кафедри та наукового керівника і

передбачає такі процедурні етапи: виступ автора кваліфікаційної роботи з повідомленнями про основні положення роботи; детальні відповіді студента на усні та письмові запитання членів кафедри щодо змісту й суті роботи; виступ наукового керівника про якість виконання роботи, про можливість допуску роботи до захисту на ЕК.

Кафедра робить висновок про готовність роботи до захисту перед ЕК, встановлює час роботи над зауваженнями та термін подачі роботи на кафедру. Висновок-витяг із засідання кафедри є підставою для допуску роботи до захисту на ЕК.

б. Захист випускних кваліфікаційних робіт

На захист випускної кваліфікаційної роботи у ЕК подають:

- зброшурований примірник кваліфікаційної роботи з поданням голові ЕК щодо захисту КР (містить довідку про успішність, висновок наукового керівника з характеристикою діяльності випускника під час виконання ним роботи (проєкту), висновок кафедри);

- письмову рецензію на КР із зазначенням рекомендованої оцінки;
- результати перевірки на плагіат;
- зведену відомість про виконання магістрантами навчального плану і одержані ними оцінки з освітніх компонентів (теоретичних дисциплін) та педагогічних практик, завірену деканом факультету.

Захист проводиться на відкритому засіданні ЕК. На захисті можуть бути присутні і брати участь в обговоренні всі бажаючі, не порушуючи порядку й процедури захисту.

Процедура захисту включає:

- доповідь магістранта про зміст роботи (до 8-10 хв) з презентацією;
- запитання до автора;
- оголошення відгуку наукового керівника та рецензента;
- відповіді магістранта на запитання членів ЕК та осіб, присутніх на захисті;
- заключне слово здобувача вищої освіти;
- рішення комісії про оцінку роботи.

Оцінка за результатами захисту кваліфікаційної роботи виставляється після закритого обговорення ЕК, фіксується в протоколі ЕК та оголошується її головою на відкритому засіданні. Тривалість захисту однієї випускної кваліфікаційної роботи не повинна перевищувати 30 хвилин.

VII. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ ЗАХИСТУ

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційної роботи здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою.

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
Оцінювання кваліфікаційної роботи: - актуальність дослідження, - науковість, системність і повнота у розкритті теми, - оригінальність, - самостійність виконання, - відповідність теми поставленим завданням, - відповідність завдань висновкам, - доцільність та коректність використаних методів дослідження, - практичне значення, спрямованість на вирішення конкретних педагогічних завдань, - правильність оформлення	50
Оцінювання доповіді і презентації: - володіння матеріалом, змістом роботи, - володіння категорійно-понятійним апаратом дослідження, - розуміння поставлених магістранту запитань щодо виконаної роботи та аргументованість відповідей на них, - правильність оформлення	45
Наявність публікацій:	5
Разом	100

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційних робіт здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/2023_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf

Оцінка в балах за 100- бальною шкалою	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання з незначними помилками
82 – 89	Дуже добре	B	вище середніх стандартів, але з деякими помилками
75 – 81	Добре	C	загалом змістовна робота, однак зі значними помилками
67 – 74	Задовільно	D	непослідовно викладений матеріал зі значними недоліками
60 – 66	Достатньо	T	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	незадовільно

Рішення ЕК про оцінку КР приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови ЕК є вирішальним.

При визначенні оцінки роботи повинна бути врахована думка рецензента, виступ здобувача освіти під час захисту своєї роботи, його відповіді на зауваження рецензента та на запитання членів комісії.

Повторний захист КР з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадках, коли захист КР не відповідає вимогам рівня атестації, ЕК ухвалює рішення про те, що здобувач є неатестованим, про що здійснюється відповідний запис у протоколі засідання комісії. У такому випадку ЕК встановлює: може здобувач подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням чи він повинен опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою закладу освіти.

У випадку одержання незадовільного результату повторний захист кваліфікаційної роботи дозволяється протягом трьох років після закінчення закладу вищої освіти, але не раніше, як під час наступної державної атестації. Будь-яка допомога магістранту під час захисту ним кваліфікаційної роботи категорично забороняється як прояв академічної недоброчесності. За неявки

здобувача вищої освіти на захист кваліфікаційної роботи за будь-яких причин виставляється відмітка «не з'явився» («не з'явилась»). Апеляційна заява магістранта про його незгоду зі виставленою йому екзаменаційною комісією оцінкою за захист кваліфікаційної роботи може бути подана ним тільки в день захисту у письмовій формі на ім'я голови екзаменаційної комісії. Магістрант, який отримав незадовільну оцінку за захист кваліфікаційної роботи, відраховується із закладу вищої освіти. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

Політика щодо академічної доброчесності. Вимоги до академічної доброчесності визначає Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ВНУ ім. Лесі Українки (https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/polozhennya_antyplagiat.pdf). Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат за допомогою інформаційної онлайн системи «Unicheck» (договір про співпрацю з ТОВ «Антиплагіат» №B06-05/01) та/або програмно-обчислювальним комплексом StrikePlagiarism (договір з ТОВ «Плагіат» № 090922-3 від 09 вересня 2022р.). Електронна копія кваліфікаційної роботи розміщується в закритому фонді (репозитарії) кваліфікаційних робіт Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Для інтерпретації розрахованого значення індексу унікальності тексту слід керуватись такими критеріями:

85–100 %	високий рівень унікальності (робота допускається до захисту)
65–84 %	середній рівень унікальності (робота потребує уваги з боку наукового керівника; може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку)
50–64 %	низький рівень унікальності (робота потребує особливої уваги з боку наукового керівника; очевидно, є потреба у доопрацюванні та повторній перевірці);
49 % і нижче	недопустимо низький рівень унікальності (робота повинна бути відхилена і може бути прийнята до повторного розгляду лише за умов ґрунтовної переробки).

Не допускаються, як правило, до захисту випускні кваліфікаційні роботи з недопустимо низьким індексом унікальності. Винятки можливі лише у

випадку самоцитування. Випускні кваліфікаційні роботи магістрантів із низьким індексом унікальності, як правило, не можуть бути оцінені вище «С».

У випадку прийняття рішення про не допуск роботи до захисту (опублікування) на засіданні кафедри (редакційної колегії тощо) з причини недопустимо низького рівня її унікальності автор має право подати письмову апеляційну заяву на ім'я ректора (для викладачів, аспірантів, докторантів) чи на ім'я декана свого факультету (для студентів). Апеляційна заява подається у триденний термін з моменту, коли автор дізнався чи повинен був дізнатися про прийняття такого рішення.

Строк розгляду апеляційної заяви магістранта апеляційною комісією не повинен перевищувати 7 днів. Рішення апеляційної комісії може бути оскаржене до ректора.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Аніщенко, О. В. *Наукові дослідження з історії професійної освіти та історії педагогіки*: метод. рек. науковцям-початківцям. Ніжинський держ. пед-ий ун-т ім. Миколи Гоголя. Ніжин: Видавництво НДПУ ім.М.Гоголя, 2003. 50с.
2. Білуха М.Г. *Основи наукових досліджень*. К.: Вища школа, 2007. 271 с.
3. Білецький, І.П. *Філософія науки*: навч. посіб. Харківський національний економічний ун-т. Х. : ХНЕУ, 2005. 128с.
4. Білоусова, Т. П., Маркітантов Ю. О. *Основи наукових досліджень*: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Кам'янець-Подільський держ. ун-т., 2004. 120с.
5. Бобилєв В. П., Іванов І. І., Пройдак Ю. С. *Методологія та організація наукових досліджень*: підручник. Нац. металург. акад. України. Дніпропетровськ : ІМА-пресс, 2014. 643 с.
6. Васько О.О., Пушкар Л.В. *Методичні рекомендації до виконання магістерських робіт (для студентів спеціальностей «Початкова освіта» та «Дошкільна освіта»)*. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. 46 с.
7. Галузяк, В.М., Холковська, І.Л. *Педагогічна діагностика: Курс лекцій*. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. 155 с.
8. Гончаренко С.У. *Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям*. К.: ЛПН України, 2005. 45 с.
9. Гончаренко, С.У. *Український педагогічний енциклопедичний словник*. Рівне: Волинські обереги, 2011. 519 с.
- 10.Клименюк, О. В. *Технологія наукового дослідження*. К. : ТОВ «Вид-во «Аспект-Поліграф», 2006. 308с.

11. Крушельницька, О.В. *Методологія та організація наукових досліджень*: Навч. посібник для вищих навч. закл. К. : Кондор, 2006. 206 с.
12. Кловак, Г. Т. *Основи педагогічних досліджень*: навч. посіб. для студ. пед. спец. вузів. Чернігів, 2003. 260 с.
13. *Методи науково-педагогічного дослідження. Практикум з педагогіки / за ред. О. А. Дубасенюк.* К., 2014. С. 32–47.
14. *Методологія та організація наукових досліджень*: навч. посіб. Укоопспілка, Львів. комерц. акад.; уклад. Ігор Вдовичин. Львів : Львів. комерц. акад., 2015. 247 с.
15. Мойсеюк, Н. Є. *Методи педагогічних досліджень. Педагогіка* : навч. посіб. К., 2007. С. 41–45.
16. Мокін Б. І. *Методологія та організація наукових досліджень*: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2014. 180 с.
17. *Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко.* 5-те вид., стер. К.: Знання, 2006. 307 с.
18. Остапчук М. В., Рибак А. І., Ванюшкін О. С. *Методологія та організація наукових досліджень* : підручник. Міжнар. гуманітар. ун-т. Одеса : Фенікс, 2014. 375 с.
19. Пріма Р.М. Сучасна наукова стаття: технологія творчості. *Науковий вісник*, 2020. 4 (408), с. 99-103.
20. Цехмістрова, Г. С. *Основи наукових досліджень*: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Слово, 2003. 240с.

Додаткова

21. Ваховський, Л. *Методологія дослідження історико-педагогічного процесу: постановка проблеми. Шлях освіти*, 2005. № 2. С. 7–11.
22. *Логіко-філософський аналіз понятійного апарату науки.* Ред. М.В. Попович. К., 2017.
23. Ортинський, В. Л. *Методика і методи педагогічного дослідження. Педагогіка вищої школи*: навч. посіб. для студ. ВНЗ. К., 2009. С. 40–53.
24. Пріма Р.М., Пріма Д.А. *Реформування вищої освіти в Україні: тенденції та перспективи.* Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький :РДВ ЦДПУ ім. В.В. Винниченка. Вип.190. 2020, с.34-38.

Електронні ресурси

25. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. *Нац. стандарт України.* Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B1Ugk1fhA47Ha1NfZkIYZ3QzeEU/view>

26. Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>
27. Методичні рекомендації до виконання магістерських робіт / О. В. Кичилук, В. П. Войтюк, М. О. Шепелюк, В. В. Андреева, А. І. Гетьманчук. Луцьк, 2021. 44 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/18650>
28. Положення про випускні кваліфікаційні роботи (проекти): затверджено 29.06.2022 р. URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%A0%D0%B5%D0%B4-1.pdf
29. Положення про державну екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти. URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Положення-про-ДЕК_Ред.pdf
30. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки. URL: https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/polozhennya_antyplagiat.pdf
31. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9021/1/Metodologiya_naukovo-pedagogichnikh_doslidzhen.pdf
32. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. УМО НАПН України. Харків: «Федорко», 2014. 408 с. URL: <http://surl.li/eumvo>

ДОДАТКИ

Зразок оформлення титульної сторінки

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Кафедра теорії і методики початкової освіти

На правах рукопису

ТИМОЩУК ОЛЬГА СЕРГІЇВНА

**РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ
ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ У
ПРОЦЕСІ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ**

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Науковий керівник:

ДЕСЯТНИК КАТЕРИНА ВОЛОДИМИРІВНА

кандидат педагогічних наук, доцент

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № 4

засідання кафедри теорії і методики
початкової освіти

від 15 листопада 2023 р.

Завідувач кафедри

д.п.н., проф. Пріма Р.М. _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	7
1.1. Проблема розвитку інтелектуальних здібностей особистості у науковій літературі.....	7
1.2. Чинники, що впливають на розвиток інтелектуальних здібностей здобувачів початкової освіти	30
1.3. Роль гурткової роботи у розвитку інтелектуальних здібностей здобувачів початкової освіти.....	40
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ.....	44
2.1. Характеристика критеріїв, показників та рівнів розвитку інтелектуальних здібностей здобувачів початкової освіти.....	42
2.2. Методика розвитку інтелектуальних здібностей здобувачів початкової освіти у процесі гурткової роботи.....	50
2.3. Аналіз результатів дослідницько-експериментальної роботи.....	63
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76
ДОДАТКИ	81